

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

I. ÚS 237/2015-52

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 3. februára 2016 v senáte zloženom z predsedníčky Marianny Mochnáčovej a zo sudcov Milana Lálíka (sudca spravodajca) a Petra Brňáka prerokoval prijaté sťažnosti [REDACTED]

[REDACTED], a [REDACTED],
[REDACTED],

zastúpených advokátmi JUDr. Viktorom Križiakom, advokátska kancelária, Moyzesova 1026/46, Košice, a JUDr. Richardom Hulínom, Advokátska kancelária Geško, Hulín a partneri s. r. o., Velehradská 33, Bratislava, pre namietané porušenie základného práva na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 a takto

r o z h o d o l :

1. Právo [REDACTED] a [REDACTED] na osobnú slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 v spojení s čl. 1 ods. 1 a 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom

a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 porušené bolo.

2. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 zrušuje.

3. Najvyšší súd Slovenskej republiky je povinný uhradiť [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] trovy právneho zastúpenia, a to v sume 444,66 € (slovom štyristoštyridsaťštyri eur a šesťdesiatšesť centov) na účet advokáta JUDr. Viktora Križiaka, advokátska kancelária, Moyzesova 1026/46, Košice, do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Vo zvyšnej časti nevyhovuje.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na konanie sťažnosť [REDAKOVANÉ], ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 1 ods. 1 a 2 a čl. 17 ods. 1, 2 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie najvyššieho súdu“) na ďalšie konanie, a vo zvyšnej časti odmietol, ako aj tým istým uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 podľa § 25 ods. 3 zákona o ústavnom súde v spojení s § 112 ods. 1 zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“) spojil a prijal na ďalšie konanie

sťažnosť [REDACTED] a [REDACTED] (ďalej len „sťažovatelia“), ktorou namietali porušenie svojho základného práva podľa čl. 17 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru uznesením najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014, a vo zvyšnej časti odmietol.

2. Z obsahu obidvoch sťažností a príloh k nim pripojených vyplýva, že uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru sp. zn. ČVS: PPZ 409/NKAPKBA2013 z 15. apríla 2013 bolo sťažovateľom vznesené obvinenie pre prečin podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 k podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) zákona č. 300/2005 Z. z. Trestný zákon v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný zákon“). Uznesením vyšetrovateľa Národnej kriminálnej agentúry Prezídia Policajného zboru sp. zn. ČVS: PPZ409/NKAPKBA2013 z 22. apríla 2013 bolo začaté trestné stíhanie vo veci a súčasne vznesené obvinenie sťažovateľom pre zločin podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 a podľa § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracoviska Banská Bystrica (ďalej len „špecializovaný trestný súd“) sp. zn. Tp 27/2013 zo 17. apríla 2013 bolo rozhodnuté tak, že sudca pre prípravné konanie podľa § 72 ods. 3 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) nevyhovet návrhu prokurátora na vzatie sťažovateľov do väzby a prepustil ich zo zadržania na slobodu. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 5 Tost 14/2013 z 23. apríla 2013 rozhodol o sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „úrad špeciálnej prokuratúry“) proti uzneseniu sudcu pre prípravné konanie špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 27/2013 zo 17. apríla 2013 tak, že sťažovateľov vzal do väzby z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b) a písm. c) Trestného poriadku. V ostatnom sťažovatelia svojimi písomnými žiadosťami z 29. a 30. septembra 2014 požiadali o prepustenie z väzby, ktorým špecializovaný trestný súd svojím uznesením sp. zn. PK2T/46/2013 z 11. novembra 2014 vyhovel a sťažovateľov prepustil z väzby. Rozsudkom špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK2T/46/2013 z 3. decembra 2014 boli sťažovatelia uznaní vinnými zo zločinu podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd svojím uznesením sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 zrušil uznesenie

špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK2 T/46/2013 z 11. novembra 2014, zamietol žiadosti sťažovateľov o prepustenie z väzby a ponechal ich vo väzbe z dôvodu podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku a zároveň rozhodol o nenahradení ich väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka. Uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 napadli sťažovatelia sťažnosťami na ústavnom súde.

3.1 V sťažnosti pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3470/2015 [REDAKOVANÉ] namietal arbitrárnosť záverov najvyššieho súdu o existencii dôvodov útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, pričom poukázal na to, že „Založenie nového dôvodu tzv. útekovej väzby nemalo žiadne zákonné opodstatnenie. Nikdy neexistovala žiadna dôvodná obava z takeého konania, ktoré by mohlo napĺňať dôvody uvedené v ust. § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku. O skutočnosti, že ani v minulosti sa obava z prípadného útoku, či skrývania u mňa nenaplnila, svedčí tiež situácia, keď sudca pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, pracoviska v Banskej Bystrici, uznesením zo 17. apríla 2013 sp. zn.: Tp 27/13 ma ako obvineného prepustil zo zadržania na slobodu. Po piatich dňoch som sa riadne zúčastnil zasadnutia na NS SR dňa 22. apríla 2013, z ktorého som bol priamo vzatý do väzby. Tohto pojednávania som sa zúčastnil aj napriek skutočnosti, že som vedel o možnosti, že priamo z pojednávania môžem nastúpiť na výkon väzby.“. Ďalej poukázal «... aj na iné z predchádzajúcich väzobných rozhodnutí..., a to Uznesenie NS SR zo dňa 19.09.2013, sp. zn. 5 Tost 29/2013..., keď sám najvyšší súd sa stotožnil s prvostupňovým rozhodnutím ŠTS, ktorý zamietol návrh prokurátora na rozšírenie dôvodov väzby a deklaroval tak neexistenciu dôvodu útekovej väzby. NS SR okrem iného konštatoval, že „... najvyšší súd si osvojuje zdôvodnenie napadnutého rozhodnutia v tom smere, že nie je dostatok relevantných podkladov na to, aby sa mohla vysloviť obava, že obvinený ujde, alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu...“. Nesprávnosť ustálenia dôvodov útekovej väzby najvyšším súdom vidím paradoxne aj v inom rozhodnutí senátu 6To NS SR zo dňa 06.10.2011, sp. zn. 6 Tost 31/2011. Toto väzobné rozhodnutie rovnakého senátu je vo svojej podstate úplne protichodné s tým, na základe ktorého bola založená naša väzba v zmysle ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Tr. poriadku.».

3.2 V druhej rovine svojej argumentácie poukázal na priet'ahový postup všeobecných súdov pri rozhodovaní o jeho ostatnej žiadosti o prepustenie z väzby, keď uviedol, že „K porušeniu môjho práva na prejednanie veci v primeranej lehote podľa článku 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd došlo v konaní o rozhodovaní mojej žiadosti o prepustenie z väzby. Konanie o mojej žiadosti trvalo 105 dní. ... senát ŠTS v Pezinku rozhodoval o žiadosti od 29.09.2014 do 20.11.2014. Ale pomalé rozhodnutie viem ospravedlniť, keďže som bol senátom ŠTS prepustený na slobodu. Rozhodovanie na najvyššom súde trvalo od 19.11.2014 do 12.01.2015. ... Nemám presnú vedomosť, kedy bol spis spolu so sťažnosťou prokurátora doručený na najvyšší súd, ale predpokladám, že niekedy v období 17.11.2014 – 20.11.2014. Zamietavé uznesenie najvyššieho súdu mi bolo doručené až 12.01.2015 teda 61 dní od rozhodnutia senátu ŠTS v Pezinku.“.

4. V sťažnosti pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3485/2015 obidvaja sťažovatelia namietali arbitrárnosť záverov najvyššieho súdu o existencii dôvodu útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, k čomu zhodne konštatovali, že „Najvyšší súd sa v odôvodnení svojho uznesenia nevysporiadal ani s argumentmi..., ktoré spochybňovali existenciu väzobných dôvodov, samotné odôvodnenie pôsobí mechanicky, všeobecne, bez uvedenia akýchkoľvek konkrétnych skutočností, ktoré by mali zakladať opodstatnenosť väzobného stíhania sťažovateľov. V tomto prípade sú závery súdu o možnom úteku sťažovateľov iba ničím nepodloženými domnienkami a hypotézami bez akéhokoľvek reálneho základu. Existenciu konkrétnych a určitých dôvodov väzby predpokladá Trestný poriadok. Sťažovatelia sa vždy (pred svojim väzobným stíhaním) dostavovali na základe predvolaní na úkony.“. Odvolávajúc sa na judikatúru ústavného súdu a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) poukázali teda predovšetkým na to, že „(i)Rozhodnutie o väzbe, v ktorom súd nekonštatuje ani jeden konkrétny dôvod, pre ktorý majú byť obvinení stíhaní väzobne je v rozpore tak s ustanovením § 72 ods. 2 Tr. por. v zmysle ktorého rozhodnutie o väzbe musí byť odôvodnené aj skutkovými okolnosťami/, v rozpore s článkom 17 ods. 2, ods. 5 Ústavy SR ako aj v rozpore s článkom 5 Dohovoru o ochrane ľudských práv a slobôd. Väzba predstavuje najzávažnejší zásah do osobnej slobody obvineného... (ii) Odôvodnenie výroku uznesenia o ponechaní obvinených vo väzbe nie je vyčerpávajúce a presvedčivé, na základe čoho je nepreskúmateľné. Súd v odôvodnení

dostatočne nepreukázal, že je daný niektorý z dôvodov väzby... (iii) V prípade, ak Najvyšší súd v odôvodnení uznesenia neuviedol ani jeden konkrétny dôvod, resp. dôvod, ktorý uviedol, je v priamom rozpore s výsledkami dokazovania v spise, nie je možné vyhovieť tejto požiadavke Trestného poriadku a v ďalšom období trestného stíhania skúmať, či trvajú dôvody väzby, keďže v zmysle napadnutého uznesenia by takéto dôvody boli automaticky dané počas celého konania. “.

5.1 V sťažnosti pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3470/2015

██████████ žiadal vydať nález, ktorým by ústavný súd takto rozhodol:

„1. Základné právo ██████████ na prejednanie veci v primeranej lehote obsiahnuté v čl. 5 ods. 4 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom, zásahom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014 v konaní ohľadom žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

2. Základné práva ██████████ na právnu istotu, na osobnú slobodu a spravodlivý proces obsiahnuté v čl. 1 ods. 1, 2, čl. 17 ods. 1, 2 a ods. 5 Ústavy SR, v čl. 5 ods. 1 písm. c), v čl. 5 ods. 3, v čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, bolo porušené postupom, zásahom a rozhodnutím Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6Tost 40/2014 v konaní ohľadom žiadosti sťažovateľa o prepustenie z väzby.

3. Uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 6Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014 sa v celom rozsahu zrušuje a vec vracia na nové konanie a rozhodnutie.

Ústavný súd Slovenskej republiky prikazuje Najvyššiemu súdu SR, aby ██████████

██████████ prepustil neodkladne z väzby na slobodu.

4. Sťažovateľovi ██████████ priznáva primerané zadosťučinenie vo výške vo výške 8.000,€...

5. Najvyšší súd SR je povinný uhradiť sťažovateľovi ██████████ trovy právneho zastúpenia... “

5.2 V sťažnosti pôvodne vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3485/2015 obidvaja sťažovatelia žiadali vydať nález, v ktorom by ústavný súd takto rozhodol:

„Základné práva sťažovateľa, a to právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky..., práva sťažovateľa na zachovanie zásady prezumpcie nevinoty

podľa čl. 50 ods. 2 Ústavy a čl. 6 ods. 2 Európskeho dohovoru pre ľudské práva, práva na pozbavenie slobody len zo zákonných dôvodov podľa čl. 17 ods. 2 Ústavy, a práva podľa čl. 5 ods. 4 Dohovoru, boli postupom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 6Tost/40/2014 zo dňa 10.12.2014 porušené.

Podľa § 56 ods. 2 zákona č. 38/1993 Z. z., zákona o organizácii Ústavného súdu SR o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v platnom znení, Ústavný súd uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky vo veci vedenej pod sp. zn. 6Tost/40/2014 zo dňa 10.12.2014 zrušuje.

Podľa § 56 ods. 3 písm. b) zákona č. 38/1993 Z. z... Ústavný súd vracia Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky vedenú pod sp. zn. 6Tost/40/2014 zo dňa 10.12.2014 na ďalšie konanie.“

6. Na základe žiadosti ústavného súdu sa k veci písomne vyjadrili dvaja účastníci konania. Za najvyšší súd jeho predsedníčka listom č. KP 3/2015-40 z 8. októbra 2015 a právny zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] JUDr. Viktor Križiak zaujal stanovisko k predmetnému vyjadreniu predsedníčky najvyššieho súdu listom z 30. novembra 2015.

6.1 Predsedníčka najvyššieho súdu vo svojom vyjadrení v prílohe zaslala vyjadrenie predsedu senátu najvyššieho súdu JUDr. Daniela Hudáka, z ktorého vyplýva, že „Po predložení spisu na rozhodnutie predsedu senátu zistil, že sťažnosť prokurátora nebola doručená na vyjadrenie obvineným a v spise sa nenachádzala písomná sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Písomná sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky doručená 19. novembra 2014 a vyjadrenia obvinených 24. novembra, 25. novembra 2014. Už pri predložení spisu bolo na predkladacej správe zvýraznené, že termín hlavného pojednávania je vytýčený na deň 28. novembra 2014. Vzhľadom na to, že išlo o obťažnú a náročnú vec a aby nebol zmarený termín hlavného pojednávania, predseda senátu prísom vec vrátil Špecializovanému trestnému súdu na rozhodnutie vo veci s tým, že bezprostredne po vyhlásení rozhodnutia Špecializovaný trestný súd v Pezinku 3. decembra 2014 má spis

predložiť Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o väzbe. Po vrátení spisu 4. decembra 2014 predseda senátu vytýčil termín verejného zasadnutia na deň 10. decembra 2014. O termíne konania verejného zasadnutia upovedomil obvinených s tým, že sa ho môžu zúčastniť. Obvinení sa verejného zasadnutia zúčastnili, boli vypočutí, za prítomnosti tlmočnice, obhajcov a Najvyšší súd Slovenskej republiky vyhlásil uznesením, podľa § 194 ods. 1 písm. a Tr. por., že napadnuté uznesenie sa zrušuje v celom rozsahu. Podľa § 79 ods. 2, ods. 3 Tr. por. žiadosti obvinených [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu sa zamietajú s tým, že obaja obvinení sa naďalej ponechávajú vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Podľa § 80 ods. 1 písm. c/ Tr. por. väzba obvinených sa dohľadom probačného a mediálneho úradníka nenahrádza.

Vzhľadom na náročnosť veci, jej obtiažnosť som toho názoru, že aj keď konanie trvalo dlhšie ako má byť vo väzobnej veci. Dĺžka konania na Najvyššom Súde Slovenskej republiky nedosiahla intenzitu zbytočných prieťahov.“

6.2 Právny zástupca sťažovateľa [REDAKOVANÉ] JUDr. Viktor Križiak reagoval na vyjadrenie predsedníčky najvyššieho súdu z 8. októbra 2015 listom z 30. novembra 2015, v ktorom dôvodil, že „Vyjadrenie predsedu senátu najvyššieho súdu považujeme za účelové a zavádzajúce ústavný súd. Týmto vyjadrením je klamlivo, čiže pozitívne, prezentovaná nepochopiteľná nečinnosť senátu najvyššieho súdu pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa na prepustenie z väzby, pri ktorej boli NS SR flagrantne porušené jeho základné práva. Celý postup senátu NS SR smeroval k vedomému a úmyselnému porušeniu práv [REDAKOVANÉ].“

Uznesením senátu ŠTS zo dňa 11.11.2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, bol sťažovateľ prepustený z väzby na slobodu. Je potrebné opakovane zdôrazniť, že samotná žiadosť o prepustenie bola na súd podaná už dňa 25.09.2014. Spis na rozhodnutie o zhlásenej sťažnosti prokurátora ÚŠP GP SR bol predložený najvyššiemu súdu 14.11.2014, pričom senát ŠTS v Pezinku vytýčil termín HP vo veci samej až na 28.11.2014. Teda NS SR mal k dispozícii lehotu 14 dní na rozhodnutie a väzobné veci sa majú rozhodovať prednostne a urýchlene. Máme zato, že úvahy predsedu senátu NS SR, v ktorých obhajuje nerozhodnutie o sťažnosti pri jej predložení v novembri 2014 a to údajnou snahou nezmaríť

vytýčený termín vykonania HP dňa 28.11.2014, nemôžu obstať, lebo sa oprávnene domnievame, že rozhodnutie o väzbe v konaní, ktoré už v tom čase bolo poznačené prietiahmi, musí mať jednoznačnú prednosť pred realizáciou akéhokoľvek hlavného pojednávania. Práve skutočný obsah pojmu prednostné vybavenie väzobnej veci nikdy nemôže ospravedlniť nekonanie najvyššieho súdu.

Na posúdenie neudržateľnosti tvrdení predsedu senátu JUDr. Hudáka, uvedených v jeho písomnom vyjadrení, dávame do pozornosti na porovnanie iné väzobné rozhodovanie najvyššieho súdu v totožnej veci sťažovateľa v priebehu samotného konania hlavného pojednávania, teda po podaní obžaloby.

Už v minulosti bol sťažovateľ Uznesením senátu ŠTS zo dňa 28.05.2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, prepustený z väzby na slobodu. Aj proti tomuto rozhodnutiu podal prokurátor ÚŠP GP SR sťažnosť. Dňa 16.06.2014 bolo doručené obhajobe z kancelárie NS SR zdôvodnenie sťažnosti prokurátora ÚŠP GP SR proti Uzneseniu senátu ŠTS zo dňa 28.05.2014, sp. zn. PK-2T/46/2013. Obhajoba obratom toho istého dňa, t. j. 16.06.2014, doručila na NS SR k sťažnosti písomné vyjadrenie. Už nasledujúceho dňa, t. j. 17.06.2014 Uznesením NS SR zo dňa 17.06.2015, sp. zn. 3 Tost 23/2014 odvolací senát zrušil Uznesenie senátu ŠTS zo dňa 28.05.2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, ktorým bol sťažovateľ prepustený z väzby a zamietol jeho žiadosť o prepustenie z väzby s tým, že dôvody väzby naďalej trvajú. A takéto rozhodnutie najvyššieho súdu bolo aj toho istého dňa, t. j. 17.06.2014 (viď doručovacia pečiatka na uznesení) doručené so súdnym spisom na ŠTS v Pezinku, a to sa ani nemalo v tom období realizovať hlavné pojednávanie. Na tomto príklade možno preukázateľne demonštrovať skutočný alibizmus a zjavnú účelovosť nekonania vo väzobnej veci, ktorá je predmetom ústavnej sťažnosti.

V tejto súvislosti dôrazne nesúhlasíme ani s vyjadrením predsedu senátu, že v predmetnej veci išlo o obtiažnu a náročnú vec a aj táto okolnosť mal byť tou zásadnou, prečo vraj NS SR nerozhodol v termíne do 28.11.2014. Nie je to však pravda, keďže takéto zavádzajúce konštatovanie o údajnej obtiažnosti a náročnosti prejednávanej veci, nemá ani logické opodstatnenie. Obdobné veci sú na pôde najvyššieho súdu prejednávané pravidelne a v kratších lehotách. Práve naopak. Trestná vec s dvoma obžalovanými, patrí v praxi medzi tie jednoduchšie.

Ani prípadná neexistencia písomného odôvodnenia sťažnosti, nie je v praxi prekážkou rozhodovania odvolacieho súdu o ústne zahlásenej sťažnosti prokurátora na HP. Bližšie a písomne odôvodniť akúkoľvek zahlásenu sťažnosť, je právom strany trestného konania, no nie povinnosťou. Je tiež nepochopiteľné, že pokiaľ bolo písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora ÚŠP GP SR proti Uzneseniu senátu ŠTS zo dňa 11.11.2014, sp. zn. PK-2T/46/2013, doručené na NS SR už dňa 19.11.2014, prečo toto bolo obhajobe zaslané z najvyššieho súdu mailom až dňa 24.11.2014. Obhajca však ešte toho istého dňa, t. j. 24.11.2015 obratom doručil najvyššiemu súdu písomné vyjadrenie k sťažnosti prokurátora, teda senát NS mal aj vtedy dostatok času na rozhodnutie.

Nekonanie a nerozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu v období 14.11.2014 - 28.11.2014 o sťažnosti vo väzobnej veci spôsobilo fatálne porušenie práv sťažovateľa a toto konanie nie je možné ničím ospravedlniť. Najvyšší súd však nekonal prednostne a spôsobil stav, že pri následnom rozhodovaní na neverejnom zasadnutí až dňa 10.12.2014, bol sťažovateľ v rapídne zhoršenom a nevýhodnejšom procesnom postavení, keďže už došlo k odsudzujúcemu rozsudku s uložením nepodmienečného trestu. Práve samotné odsúdenie uloženie nepodmienečného trestu bolo tou jedinou skutočnosťou, za pomoci ktorej si odvolací súd zdôvodnil vyhovie sťažnosti prokurátora a zamietol žiadosť o prepustenie z väzby sťažovateľa. A práve iba táto jediná okolnosť sa stala aj dôvodom na ponechanie sťažovateľa vo väzbe už z nového väzobného dôvodu podľa stanovenia 571 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.

. Ostáva už len na úvahách, aký vplyv na rozhodnutie ŠTS vo veci samej, kde došlo k odsúdeniu sťažovateľa, mohol zohrať tzv. väzobný status [REDACTED]. Je predsa zásadný rozdiel, pokiaľ sa obžalovaný môže brániť obžalobe zo slobody a súd ho tak má možnosť vnímať v porovnaní s tým, keď je predvádzaný v putách na súd nedôvodne, po zuby ozbrojenou a zakuklenou eskortou, ako najhorší a najnebezpečnejší zločinec, a súd ho vníma v takomto nevýhodnom postavení.

V neposlednom rade je potrebné poznamenať, že takéto Uznesenie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 6 Tost 40/2014 zo dňa 10.12.2014, bolo doručené obhajobe až dňa 12.01.2015, čiže konanie o žiadosti trvalo viac ako 100 dní, teda takýmto dlhým rozhodovaním súdov, bolo sťažovateľovi aj znemožnené podať novú žiadosť o prepustenie z väzby. Všetky uvedené

skutočnosti sa vzťahujú a sú aplikovateľné aj k osobe druhého sťažovateľa - [REDACTED]

[REDACTED].“

7. Ústavný súd so súhlasom účastníkov konania podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania, pretože po oboznámení sa s ich vyjadreniami k opodstatnenosti sťažnosti dospel k názoru, že od tohto pojednávania nemožno očakávať ďalšie objasnenie veci. Prerokovanie na ústnom pojednávaní – vzhľadom na povahu predmetu posúdenia, ktorá je určená povahou namietaného porušenia práv – ústavný súd nepovažuje ani za vhodný, ani za nevyhnutný procesný prostriedok na zistenie skutočností potrebných na meritórne rozhodnutie vo veci, t. j. rozhodnutie o tom, či namietaným postupom súdu bolo porušené právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov (I. ÚS 40/02, I. ÚS 41/03, I. ÚS 65/04).

II.

8. Z obsahu na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/46/2013 ústavný súd zistil takýto prehľad procesných úkonov:

- 29. septembra 2014 bola špecializovanému trestnému súdu doručená žiadosť [REDACTED] z 25. septembra 2014 o prepustenie z väzby,
- 30. septembra 2014 bola špecializovanému trestnému súdu doručená žiadosť [REDACTED] z 30. septembra 2014 o prepustenie z väzby,
- 5. novembra 2014 senát špecializovaného trestného súdu pokračoval v prerušenom hlavnom pojednávaní v trestnej veci vedenej pod sp. zn. PK-2T/46/2013 a vypočul k podaným žiadostiam o prepustenie z väzby obidvoch sťažovateľov,
- medzi 7. novembrom 2014 až 11. novembrom 2014 prebiehalo na špecializovanom trestnom súde hlavné pojednávanie vo veci vedenej pod sp. zn. PK-2T/46/2013, na ktorom senát tohto súdu rozhodol 11. novembra 2014 o prepustení sťažovateľov z väzby z dôvodu, že dôvody väzby pominuli, proti čomu podal prokurátor úradu špeciálnej prokuratúry priamo na hlavnom pojednávaní súdu sťažnosť,

- 13. novembra 2014 predseda senátu špecializovaného trestného súdu vydáva pokyn k doručeniu uznesenia špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/46/2013 z 11. novembra 2014,

- 14. novembra 2014 bol trestný spis špecializovaného trestného súdu vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 predložený najvyššiemu súdu na konanie o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry,

- 19. novembra 2014 bolo najvyššiemu súdu doručené odôvodnenie sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry,

- 21. novembra 2014 bolo pokynom predsedu senátu najvyššieho súdu faxované odôvodnenie sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry na vedomie a vyjadrenie právnym zástupcom sťažovateľov,

- medzi 21. novembrom 2014 až 27. novembrom 2014 boli najvyššiemu súdu doručované faxom a poštou stanoviská sťažovateľov/obhajcov sťažovateľov k podanej sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry,

- 27. novembra 2014 bol písomným pokynom predsedu senátu najvyššieho súdu spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 vrátený na špecializovaný trestný súd,

- 28. novembra 2014 pokračovalo na špecializovanom trestnom súde hlavné pojednávanie vo veci vedenej pod sp. zn. PK-2T/46/2013,

- 3. decembra 2014 pokračovalo na špecializovanom trestnom súde hlavné pojednávanie vo veci vedenej pod sp. zn. PK-2T/46/2013, na ktorom špecializovaný trestný súd vyhlásil odsudzujúci rozsudok sp. zn. PK-2T/46/2013 z 3. decembra 2014,

- 3. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 predložený najvyššiemu súdu na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK2T/46/2013 z 11. novembra 2014,

- 4. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 so súhlasom predsedu senátu najvyššieho súdu zapožičaný špecializovanému trestnému súdu s termínom vrátenia do 9. decembra 2014,

- 4. decembra 2014 bol predsedom senátu najvyššieho súdu vydaný písomný pokyn na zabezpečenie prítomnosti strán trestného konania na neverejnom zasadnutí naplánovanom na 10. december 2014 na konanie o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej

prokuratúry podanej proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK2T/46/2013 z 11. novembra 2014,

- 9. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 vrátený zo špecializovaného trestného súdu najvyššiemu súdu z dôvodu rozhodnutia o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry podanej proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK2T/46/2013 z 11. novembra 2014,

- 10. decembra 2014 sa na najvyššom súde uskutočnilo neverejné zasadnutie, na ktorom senát tohto súdu rozhodol uznesením sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 o zrušení uznesenia špecializovaného súdu sp. zn. PK-2T/46/2013 z 11. novembra 2014 a ponechaní sťažovateľov vo väzbe z dôvodu útekovej väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku,

- 11. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 vrátený z najvyššieho súdu na špecializovaný trestný súd,

- 16. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 opätovne vrátený z najvyššieho súdu na špecializovaný trestný súd,

- 17. decembra 2014 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 vrátený zo špecializovaného trestného súdu na najvyšší súd z dôvodu potreby jeho žurnalizácie a vyhotovenia rozhodnutia,

- 7. januára 2015 bol spisový materiál vedený pod sp. zn. PK-2T/46/2013 vrátený z najvyššieho súdu na špecializovaný trestný súd,

- od 8. januára 2015 do 12. januára 2015 bolo uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 doručené stranám trestného konania prostredníctvom špecializovaného trestného súdu.

III.

9. Najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 v relevantnej časti svojho odôvodnenia konštatoval, že *«Na základe podanej sťažnosti Najvyšší súd Slovenskej republiky v súlade s § 192 ods. 1 Tr. por. preskúmal správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým prokurátor podal sťažnosť ako i konanie*

týmto výrokom predchádzajúce a zistil, že sťažnosť prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky je čiastočne dôvodná.

Z obsahu predloženého spisového materiálu Najvyšší súd Slovenskej republiky mal za preukázané, že obvinení boli do väzby vzatí 23. apríla 2013 o 15.30 hod. uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 14/2013, z 23. apríla 2013 z dôvodov § 71 ods. 1 písm. b/, písm. c/ Tr. zák. s tým, že do lehoty trvania väzby bola započítaná doba zadržania u [REDACTED] od 15. apríla 2013 od 8.00 hod. do 17. apríla 2013 do 22.40 hod. a u [REDACTED] od 15. apríla 2013 od 7.48 hod. do 17. apríla 2013 do 22.40 hod. O žiadostiach obvinených o prepustenie z väzby viackrát rozhodoval Špecializovaný trestný súd v Pezinku a Najvyšší súd Slovenskej republiky. V konaní sa rozhodovalo aj o návrhu prokurátora na zmenu dôvodov väzby podľa ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. Návrh prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky na zmenu dôvodu väzby bol unesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu v Pezinku v spojení s unesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 5 Tost 29/2013, z 19. septembra 2013 zamietnutý. K zmene dôvodov väzby u obvinených došlo až na základe rozhodnutia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2 Tost 4/2014, z 18. marca 2014, keď boli obvinení ponechaní vo väzbe len z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Dňa 3. decembra 2014 vyhlásil Špecializovaný trestný súd v Pezinku rozsudok, ktorým uznal obvinených [REDACTED] a [REDACTED] vinnými zo spáchania zločinu podplácania podľa § 333 ods. 1, ods. 2 písm. b/, ods. 3 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., a to na skutkovom základe tam bližšie uvedenom. Za to bol obvinený [REDACTED] odsúdený podľa § 333 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. z dôvodov § 36 písm. j/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 7 rokov, na výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. a/ Tr. zák. súd zaradil do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia. Obvinený [REDACTED] bol odsúdený podľa § 333 ods. 3 Tr. zák. s použitím § 38 ods. 2, ods. 3 Tr. zák. z dôvodov § 36 písm. j/ Tr. zák. k trestu odňatia slobody vo výmere 6 rokov, na výkon ktorého bol rovnako zaradený do ústavu na výkon trestu s minimálnym stupňom stráženia.

Po vyhlásení vyššie citovaného rozsudku Špecializovaného trestného súdu došlo k zmene postavenia obvinených, aj keď vzhľadom na to, že obvinení [REDACTED]

a [REDACTED] podali proti vyhlásenému rozsudku odvolanie, rozsudok nenadobudol právoplatnosť. V danom prípade je potrebné vychádzať zo skutočnosti, že účelom väzby je zabezpečiť osoby obvinených pre trestné konanie a výkon trestu. Tieto skutočnosti vyplývajú z ustanovenia § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por.

Je potrebné k skutočnostiam uvedeným v sťažnosti prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky a vyjadreniam obvinených prostredníctvom obhajcov v sťažnostiach uviesť, že kolízne dôvody väzby tým, že bol vyhlásený rozsudok, pominuli. K argumentom prokurátora, že do právoplatnosti skončenia veci ešte môžu byť vykonané dôkazy, Najvyšší súd Slovenskej republiky uvádza, že tieto skutočnosti sami osebe neznamenajú, že obvinený bude na niekoho pôsobiť pri vykonávaní dôkazov, resp. inak mariť objasňovanie skutočností závažných pre trestné konanie. Pri tzv. kolíznej väzbe Trestný poriadok podmieňuje možnosť vzatia obvineného do väzby alebo jej trvanie existenciou dôvodnej obavy z pôsobenia obvinených na svedkov, znalcov, spoluobvinených, alebo iného marenia objasňovania skutočností závažných pre trestné stíhanie alebo iných ďalších konkrétnych skutočností. Výklad pojmu konkrétnych skutočností musí vychádzať zo skutkových okolností a dôkaznej situácie v konkrétnej trestnej veci.

Najvyšší súd Slovenskej republiky sa stotožňuje s vyjadreniami obvinených prostredníctvom svojich obhajcov, že všeobecné tvrdenia prokurátora Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky odkazujúce na spoločenský záujem a verejný záujem bez ďalších konkrétnych skutočností odôvodňujúcich tzv. kolíznu väzbu nestačia na to, aby obvinení boli ponechaní vo väzbe z dôvodu uvedeného v § 71 ods. 1 písm. b/ Tr. por.

Podľa § 79 ods. 2 Tr. por. policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú, alebo či sa zmenili.

Povinnosť skúmať, či dôvody väzby trvajú alebo sa zmenili, vznikla aj Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu v Pezinku, sp. zn. PK-2T 46/2013, z 11. novembra 2014.

Podľa § 302 ods. 2 Tr. por. pri rozhodovaní o väzbe majú právo zúčastniť sa neverejného zasadnutia aj prokurátor, obvinený a jeho obhajca a pri rozhodovaní o väzbe môže predseda senátu účasť týmto osobám umožniť.

Z horeuvedeného dôvodu Najvyšší súd Slovenskej republiky vytýčil termín neverejného zasadnutia, o konaní ktorého upovedomil osoby uvedené v § 302 ods. 2 Tr. por.

Na neverejnom zasadnutí vypočul obvinených, umožnil prokurátorovi, obhajcom klásť obvineným otázky.

Na neverejnom zasadnutí predložil prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky informáciu o možnom protiprávnom konaní [REDAKOVANÉ] z 8. decembra 2014 vo väzbe a poukázal na ďalšie možné protiprávne správanie obvineného vo väzbe, ktoré ale podlieha režimu utajovaného režimu, a preto ho na konaní neverejného zasadnutia nemohol predložiť.

Na nové skutočnosti uvedené zo strany prokurátora súd pri rozhodovaní o sťažnosti prokurátora neprihliadal, keďže tieto boli získané operatívnou činnosťou, obvinený [REDAKOVANÉ] ich namietol a súd žiadnym spôsobom nemohol preveriť ich hodnovernosť.

Na čo však treba poukázať je, že - ako zrejme zo spisového materiálu - voči [REDAKOVANÉ] boli vznesené aj ďalšie obvinenia, a to konkrétne pre obzvlášť závažný zločin podvodu spolupáchatelstvom podľa § 20, § 221 ods. 1, ods. 4 písm. a/ Tr. zák., pričom iné dve trestné konania sú voči nemu vedené už v štádiu súdneho konania – na Okresnom súde Trenčín sa koná o prečine výtržníctva podľa § 364 ods. 1 písm. a/ Tr. zák. v súbehu s prečinom ublíženia na zdraví podľa § 156 ods. 1 Tr. zák. a na Špecializovanom trestnom súde v Pezinku je vedené konanie pre trestný čin skrátenia dane a poistného spolupáchatelstvom podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 1. januára 2006.

V súvislosti s [REDAKOVANÉ] možno uviesť, že tento už bol raz odsúdený za spáchaný trestný čin a tiež stíhaný za priestupok, a hoci ide o konania zahladené, uvedené má význam z pohľadu hodnotenia jeho osoby.

Z výpisu z REGOB je ďalej možné zistiť, že obaja obvinení majú na svoju osobu vedených niekoľko pasov. [REDAKOVANÉ] ich má mať spolu päť a [REDAKOVANÉ] štyri. K tomu treba navyše aj s poukazom na vyjadrenia oboch menovaných

v rámci výsluchu na tunajšom súde uviesť, že ak by boli niektoré z uvedených pasov zo strany obvinených odovzdané, bol by tam taký záznam, ako je tomu pri občianskych preukazoch („skartovaný“ resp. obdobne).

V súvislosti s dôvodnou obavou, že by obvinení mohli utiecť alebo sa skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu príp. trestu sa nedá nezmieniť i ich negatívne povahové črty, keď sa títo mali správať agresívne (neprimerane) nielen pri páchaní stíhaných skutkov ale i na hlavnom pojednávaní.

Napokon bez významu s ohľadom na odôvodnenie existencie tzv. útekovej väzby nie je ani tá okolnosť, že obidvaja obvinení majú byť vo viacerých trestných veciach vypočúvaní ako svedkovia.

Všetky skôr uvedené skutočnosti treba potom podľa názoru najvyššieho súdu považovať za tie konkrétne skutočnosti, ktoré v danom prípade popri hroziacom vysokom treste odňatia slobody (či všeobecne zmenenom postavení obvinených po vyhlásení zatiaľ neprávoplatného prvostupňového rozsudku) dostatočným spôsobom odôvodňujú obavu z konania predpokladaného v ust. § 71 ods. 1 písm. a/ Tr. por. u oboch obvinených.

Záverom treba zdôrazniť, že najvyšší súd sa tiež zaoberal možnosťou nahradenia väzby obvinených dohľadom probačného a mediačného úradníka, no dospel k takému záveru, že vzhľadom na osoby obvinených, povahu, závažnosť ako i iné okolnosti posudzovaného prípadu by účel väzby takýmto spôsobom nebolo možné zabezpečiť.

Najvyšší súd s poukazom na dôvody vyššie spomenuté preto rozhodol tak, ako je uvedené v enunciiate tohto rozhodnutia.».

10. Špecializovaný trestný súd vo svojom uznesení sp. zn. PK-2T/46/2013 z 11. novembra 2014 v relevantnej časti svojho odôvodnenia konštatoval, že «V prvom rade je potrebné predoslať a uviesť, že po prerušení hlavného pojednávania dňa 22.07.2014 došlo postupne k zrušeniu všetkých vytýčených termínov hlavného pojednávania z objektívnych dôvodov práceneschopnosti predsedu senátu, ktorá trvala od 01.08.2014 do 02.11.2014. Termín hlavného pojednávania bol následne určený ihneď po ukončení práceneschopnosti predsedu senátu na dni 05.11.2014, 07.11.2014, 10.11.2014, 11.11.2014 a 14.11.2014. Žiadosť o prepustenie z väzby na slobodu si obžalovaný [REDACTED]

podal dňa 29.09.2014 a obžalovaný [REDAKOVANÉ] dňa 30.09.2014. Pri voľbe procesného postupu súd musel prihliadať najmä na to, že:

I. V zmysle ustanovenia § 2 ods. 6 Tr. por. sú orgány činné v trestnom konaní a súdy povinné väzobné veci vybavovať prednostne a urýchlene.

II. V zmysle ustanovenia § 79 ods. 3 Tr. por. o žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu sa musí bez meškania rozhodnúť.

III. Štádium konania hlavného pojednávania má podstatný vplyv na aktuálny dôvod trvania väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. u oboch obžalovaných, ktorý je priamo závislý práve na povinnosti súdu vo väzobných veciach konať prednostne a urýchlene.

Z uvedených dôvodov súd zvolil taký procesný postup, ktorý zohľadňoval skutočnosť, že konanie nariadeného úkonu hlavného pojednávania môže mať priamy vplyv na existenciu a trvanie dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. u oboch obžalovaných, a preto ako prioritu si súd určil konať hlavné pojednávanie, najmä vykonávať ďalšie naplánované dokazovanie a následne bez meškania rozhodnúť o žiadosti obžalovaných o prepustenie z väzby na slobodu. Hlavné pojednávanie takýmto postupom súdu dospelo dňa 11.1.2014 do štádia ukončenia dokazovania, následného bezodkladného rozhodnutia o väzbe u oboch obžalovaných a určenia ďalšieho termínu hlavného pojednávania.

Vzhľadom na to, že podľa názoru súdu dôvody kolúzne väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. v súčasnom štádiu trestného konania už pominuli a nie je ani dôvod na zmenu dôvodov väzby, ako aj s prihliadnutím na samotné štádium hlavného pojednávania, súd nepristupuje ku skúmaniu materiálnych podmienok väzby v zmysle § 71 ods. 1 veta prvá Tr. por.

K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) Tr. por. súd uvádza, že tieto pominuli, pretože dokazovanie bolo v prejednávanej veci v konaní pred súdom prvého stupňa ukončené, pričom súd vychádzal zo skutočností rozhodných v čase, keď o väzbe obžalovaných rozhodoval. Preto je možné aktuálne konštatovať, že po ukončení dokazovania pred súdom prvého stupňa absentuje akákoľvek dôvodná obava, že by obžalovaní pôsobili na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak marili objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie.

V tomto ohľade je už aj skutočnosť, že je začaté trestné stíhanie vo veci trestného činu marenia spravodlivosti podľa 344 ods. 1 písm. d) Tr. zák. z väzobného hľadiska

irelevantné, najmä ak doposiaľ ani po viac ako piatich mesiacoch nebolo vznesené obvinenie konkrétnej osobe.

V zmysle povinnosti uvedenej v § 79 ods. 2 Tr. por. súd zároveň preskúmal aj to, či sa dôvody u obžalovaných zmenili a dospel k názoru, že tieto sa nezmenili.

Súd nezistil žiadne okolnosti nasvedčujúce existencii dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. Hoci je pravdou, že obom obžalovaným hrozí pomerne vysoký trest, ale absentuje dôvodná obava, že ujdú alebo sa budú skrývať, aby sa tak vyhli trestnému stíhaniu alebo trestu. Skutočnosťami, ktoré vyplynuli z výpovedí svedkov [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], že obžalovaný [REDAKOVANÉ] sa mal už v minulosti zdržiavať v zahraničí z obavy z jeho možného iného trestného stíhania, ktoré mu v tom čase reálne hrozilo a hrozilo mu aj väzobné trestné stíhanie, sa už zaoberal Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom unesení sp. zn. 5Tost 29/2013 zo dňa 19.09.2013, ktorý uzavrel, že: „Po prepustení zo zadržania 17. apríla 2013 obvinený [REDAKOVANÉ] zaujal taký postoj k úkonom trestného konania, v zmysle ktorého sa rozptyľuje obava z konania predpokladaného ustanovením 71 ods. 1 písm. a) Tr. por.“

Zároveň súd nezistil ani žiadne okolnosti nasvedčujúce existencii dôvodov väzby podľa 71 ods. 1 písm. c) Tr. por., pričom vychádzajúc z vlastných znalostí súdu na tom nič nemení ani skutočnosť, že dňa 15.08.2014 prokurátorka Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podala obžalobu na Špecializovanom trestnom súde, okrem iných, aj na [REDAKOVANÉ] pre trestný čin skrátenej dane a poistného spolupáchateľstvom podľa § 9 ods. 2, § 148 ods. 1, ods. 5 Tr. zák. účinného do 01.01.2006 za skutok, ktorého sa mal dopustiť v rokoch 2003 — 2004. V tomto ohľade súd prihliadal najmä na značný časový odstup od prejednávanej trestnej veci, na zásadu prezumpcie neviny zakotvenú v § 2 ods. 4 Tr. por., ako aj na to, že obžalovaný [REDAKOVANÉ] nemá v aktuálnom odpise z registra trestov žiadny záznam.

K argumentácii prokurátora súd uvádza, že prokurátor nekonkretizoval, aké dôvody väzby naďalej pretrvávajú, ale z posúdenia obsahu jeho prednesu má súd za to, že odôvodňoval existenciu dôvodov väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. V tomto smere súd poukazuje na to, že je síce pravdou, že:

- podľa § 1 Tr. por. Trestný poriadok upravuje postup orgánov činných v trestnom konaní a súdov tak, aby trestné činy boli náležite zistené a ich páchatelia podľa zákona

spravodlivo potrestaní, pričom treba rešpektovať základné práva a slobody fyzických osôb a právnických osôb a

- podľa § 71 ods. 1 písm. a) Tr. por. je väzobným dôvodom dôvodná obava, že obvinený ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest, ale:

a) pri tom treba rešpektovať základné práva a slobody obžalovaného a

b) väzba obžalovaného, ktorému hrozí vysoký trest je dôvodná len za predpokladu súčasného zistenia dôvodnej obavy, že obžalovaný ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu (tzv. úteková väzba) a práve táto dôvodná obava u oboch obžalovaných absentuje.

S prihliadnutím na spôsob rozhodnutia súdu o žiadostiach obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] o prepustenie z väzby na slobodu sa súd ďalšou argumentáciou strán nezaoberal a z rovnakých dôvodov sa nezaoberal ani alternatívnym návrhom obžalovaného [REDAKOVANÉ] na nahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka podľa § 80 ods. 1 písm. c) Tr. por.

Vzhľadom na uvedené súd po dôkladnom zvážení všetkých okolností dospel k záveru, že dôvody väzby u obžalovaných [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] pominuli, a preto s prihliadnutím na ustanovenie § 76 ods. 1 Tr. por., § 79 ods. 1 Tr. por. rozhodol tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.»

IV.

11. Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti, ktorý podľa čl. 127 ods. 1 ústavy rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

12. Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Podľa čl. 1 ods. 2 ústavy Slovenská republika uznáva a dodržiava všeobecné pravidlá medzinárodného práva, medzinárodné zmluvy, ktorými je viazaná, a svoje ďalšie medzinárodné záväzky. Podľa čl. 17 ods. 1 ústavy osobná sloboda sa zaručuje. Podľa čl. 17 ods. 2 ústavy nikoho nemožno stíhať alebo pozbaviť slobody inak ako z dôvodov a spôsobom, ktorý ustanoví zákon. Nikoho nemožno pozbaviť slobody len pre neschopnosť dodržať zmluvný záväzok. Podľa čl. 17 ods. 5 ústavy do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom a na základe rozhodnutia súdu.

13. Ústavný súd vo svojej judikatúre k čl. 17 ods. 2 ústavy uviedol, že vo vzťahu k väzbe obsahuje také práva, akými sú napríklad právo byť vo väzbe len zo zákonného dôvodu a na základe rozhodnutia sudcu alebo súdu; právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd neodkladne alebo urýchlene rozhodol o zákonnosti väzby a nariadil prepustenie, ak je táto nezákonná; právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú, resp. primeranú dobu alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie môže byť podmienené zárukou (III. ÚS 7/00, I. ÚS 100/04). Z čl. 17 ods. 2 ústavy vyplýva neodmysliteľná súvislosť medzi väzobným dôvodom uvedeným v zákone a rozhodnutím sudcu alebo súdu, a to nielen pri rozhodnutiach o vzatí do väzby, ale aj počas ďalšieho trvania väzby. Inými slovami, v zmysle judikatúry ústavného súdu bez rozhodnutia všeobecného súdu nemožno považovať väzbu za zákonnú (I. ÚS 187/07, III. ÚS 16/09). Zákonnosť väzby je zároveň determinovaná aj skutkovými okolnosťami, ktoré by svojou podstatou mali dať *ratio decidendi* na uplatnenie vhodného zákonného ustanovenia. S touto konštatáciou úzko súvisí aj obsah základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy, z ktorého vyplýva oprávnenie konkrétnej osoby na preskúmanie okolností svedčiacich pre a proti väzbe, ale zároveň aj povinnosť súdu rozhodnúť na základe konkrétnych skutočností, a nie na základe abstraktnej úvahy (III. ÚS 271/07). Inými slovami, požiadavka preskúmania hmotných podmienok („substantive requirement“) znamená povinnosť preskúmať okolnosti svedčiace pre a proti väzbe a rozhodnúť s poukazom na právne kritériá, či sú dané dôvody opodstatňujúce väzbu, ako aj prepustenie na slobodu, pokiaľ také dôvody neexistujú (rozsudok ESĽP vo veci Schiesser v. Švajčiarsko zo 4. 12. 1979, séria A, č. 34, bod 31). Je teda výsostným právom, ale aj povinnosťou všeobecného súdu skúmať všetky okolnosti

spôsobilé vyvrátiť alebo potvrdiť existenciu skutočného verejného záujmu odôvodňujúceho so zreteľom na prezumpciu neviny výnimku z pravidla rešpektovania osobnej slobody a uviesť ich v rozhodnutiach o väzbe (rozsudok ESĽP vo veci Tóth c. Rakúsko, 1991).

14. Z judikatúry ústavného súde teda jednoznačne vyplýva, že každé pozbavenie slobody musí byť „zákonné“, t. j. musí byť vykonané „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a okrem toho každé opatrenie, ktorým je jednotlivec pozbavený slobody, musí byť zlučiteľné s účelom čl. 17 ústavy, ktorým je ochrana jednotlivca proti svojvôli (I. ÚS 165/02, II. ÚS 55/98, I. ÚS 177/03, III. ÚS 7/00, I. ÚS 115/07, I. ÚS 187/07). Základné právo podľa čl. 17 ods. 2 ústavy vo svojom znení odkazuje na zákon, a preto pri posudzovaní otázky jeho rešpektovania alebo porušenia musí brať ústavný súd do úvahy zákonnú úpravu a jej aplikáciu príslušným orgánom, pričom v prípade zistenia závažného porušenia zákonnosti ide aj o porušenie ústavnosti (III. ÚS 48/00). Rovnako aj z čl. 17 ods. 5 ústavy vyplýva, že do väzby možno vziať iba z dôvodov a na čas ustanovený zákonom. Príslušná zákonná úprava obsiahnutá predovšetkým v Trestnom poriadku je tak integrálnou súčasťou ústavného rámca zaručenej osobnej slobody (II. ÚS 55/98). Aj čl. 5 ods. 1 dohovoru vyžaduje, aby k pozbaveniu osobnej slobody došlo „v súlade s konaním ustanoveným zákonom“, a každé dohovorom prípustné pozbavenie osobnej slobody [čl. 5 ods. 1 písm. a) až f)] musí byť „zákonné“. Dohovor tu teda priamo odkazuje na vnútroštátne právo, a preto rešpektovanie tohto práva je integrálnou súčasťou záväzkov zmluvných štátov (Lukanov v. Bulharsko z 20. 3. 1997, bod 43). Každé pozbavenie osobnej slobody zároveň musí byť v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, ktorým je ochrana jednotlivca pred svojvôľou (k tomu pozri okrem judikatúry ESĽP uvedenej v bode 27 aj Bozano v. Francúzsko, č. 9990/82, rozsudok ESĽP z 18. 12. 1986, bod 54; Benham v. Veľká Británia, č. 19380/92, rozsudok ESĽP z 24. 9. 1992, Herczegfalvy v. Rakúsko, rozsudok ESĽP z 11. 5. 2004, Morsink v. Holandsko, rozsudok Veľkej komory ESĽP z 10. 6. 1996, bod 40; z novšej judikatúry Stanev v. Bulharsko, č. 36760/06, rozsudok Veľkej komory ESĽP zo 17. 1. 2012, bod 143; L. M. v. Slovinsko, č. 32863/05, rozsudok ESĽP z 12. 6. 2014, bod 121).

15. Inými slovami, v prípadoch, keď sa ústavný súd zaoberal možným porušením základného práva na osobnú slobodu v zmysle čl. 17 ústavy rozhodnutím súdu konajúceho

o zákonnosti väzby, konštatoval, že otázka, či je väzba zákonná, má byť vyriešená nielen s poukazom na vnútroštátny zákon, ale aj na znenie dohovoru (III. ÚS 79/02, III. ÚS 77/05), s ktorým musí byť v súlade, vrátane všeobecných princípov obsiahnutých v ňom výslovne alebo implikovane (pozri obdobne napr. rozsudky ESĽP vo veciach Winterwerp v. Holandsko z 24. 10. 1979, séria A, č. 33, s. 19 – 20, bod 45 a Baranowski v. Poľsko z 28. 3. 2000, č. 28358/95, bod 51). Z uvedeného odvodená povinnosť súdov vyplývajúca zo základného práva zaručeného v čl. 17 ods. 2 ústavy postupovať v prípade trestného stíhania obvinenej osoby a pozbavenia jej osobnej slobody väzbou „spôsobom, ktorý ustanoví zákon“, vyžaduje, aby procesný postup súdu konajúceho vo veci rešpektoval nielen ustanovenia všeobecne záväzných právnych predpisov s právnou silou zákona (v danom prípade predovšetkým Trestného poriadku), ale taktiež aj ustanovenia príslušných medzinárodných zmlúv, ktoré sú súčasťou právneho poriadku Slovenskej republiky a v zmysle čl. 7 ods. 5 a čl. 154c ods. 1 ústavy majú pred zákonom prednosť, ak poskytujú väčší štandard ochrany základných práv a slobôd. Osoba vo väzbe je teda v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru oprávnená na preskúmanie procesných a hmotných podmienok, ktoré sú podstatné pre „zákonnosť“ tejto väzby v zmysle dohovoru (napr. rozsudok ESĽP vo veci Brogan and Others v. Anglicko z 29. 11. 1988, séria A, č. 154 - B, bod 65, rozsudok ESĽP vo veci Jecius v. Litva, bod 100).

16. Medzi základné požiadavky preskúmania zákonnosti väzby a rozhodnutia o nej v zmysle čl. 5 ods. 4 dohovoru patria aj:

- účinná kontrola zákonnosti väzby (Grauzinis v. Litva, č. 37975/97, rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000),

- podstatné opatrenie, ktoré zabezpečí jedincovi procesnú spravodlivosť („substantial measure of procedural justice“; Al-Nashif and others v. Bulharsko, č. 50963/99, rozsudok ESĽP z 20. 6. 2002),

- vzhľadom na dramatický vplyv pozbavenia slobody na základné práva jedinca konanie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru musí v zásade spĺňať základné požiadavky spravodlivého konania podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (Garcia Alva v. Nemecko, rozsudok ESĽP z 13. 2. 2001, sťažnosť č. 23541/94), pričom princíp spravodlivosti („fairness“) v zmysle posledného označeného článku zaväzuje súdy, aby pre svoje rozhodnutia poskytli

dostatočné dôvody (rozsudok ESĽP *Bufferne v. Francúzsko* o prijateľnosti sťažnosti z 26. 2. 2002, č. 54367/00),

- primeraná súdna odpoveď („adequate judicial response“; *Grauslys v. Litva*, č. 36743/97, rozsudok ESĽP z 10. 10. 2000).

17. Podľa § 71 ods. 1 Trestného poriadku obvinený môže byť vzatý do väzby len vtedy, ako doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutok, pre ktorý bolo začaté trestné stíhanie, bol spáchaný, má znaky trestného činu, sú dôvody na podozrenie, že tento skutok spáchal obvinený, a z jeho konania alebo ďalších konkrétnych skutočností vyplýva dôvodná obava, že

- ujde alebo sa bude skrývať, aby sa tak vyhol trestnému stíhaniu alebo trestu, najmä ak nemožno jeho totožnosť ihneď zistiť, ak nemá stále bydlisko alebo ak mu hrozí vysoký trest,

- bude pôsobiť na svedkov, znalcov, spoluobvinených alebo inak mať ťažké ťažkoť objasňovanie skutočností závažných pre trestné stíhanie, alebo

- bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil.

18. Podľa § 72 ods. 2 Trestného poriadku konať a rozhodovať možno len o väzbe osoby, proti ktorej bolo vznesené obvinenie. Odôvodnenie rozhodnutia o väzbe obsahuje aj uvedenie skutkových okolností, o ktoré sa výrok rozhodnutia o väzbe opiera. O väzbe koná a rozhoduje súd a v prípravnom konaní na návrh prokurátora sudca pre prípravné konanie, ktorý nie je pri vymedzení dôvodov väzby návrhom prokurátora viazaný. O sťažnosti proti rozhodnutiu súdu alebo sudcu pre prípravné konanie o väzbe koná a rozhoduje nadriadený súd. Pred rozhodnutím o väzbe musí byť obvinený vypočutý; o čase a mieste výsluchu sa vhodným spôsobom upovedomí prokurátor, obvinený a jeho obhajca, ak je dosiahnuteľný. Predseda senátu alebo sudca pre prípravné konanie vypočuje obvineného, a potom umožní prísediacim alebo sudcom, prokurátorovi a obhajcovi položiť obvinenému otázky týkajúce sa rozhodnutia o väzbe; bez výsluchu obvineného možno rozhodnúť o väzbe len vtedy, ak obvinený výslovne požiadal, aby sa konalo v jeho neprítomnosti alebo ak zdravotný stav obvineného neumožňuje jeho výsluch. ...

Podľa § 79 ods. 1 Trestného poriadku ak pominie dôvod väzby, dôvod na jej ďalšie trvanie alebo uplynie lehota uvedená v § 76 ods. 6 alebo 7 alebo § 78, musí byť obvinený ihneď prepustený na slobodu. Podľa § 79 ods. 2 Trestného poriadku policajt, prokurátor, sudca pre prípravné konanie a súd sú povinní skúmať v každom období trestného stíhania, či dôvody väzby trvajú alebo či sa zmenili. ... Podľa § 79 ods. 3 Trestného poriadku obvinený má právo kedykoľvek žiadať o prepustenie na slobodu. Podľa § 192 ods. 1 Trestného poriadku pri rozhodovaní o sťažnosti preskúma nadriadený orgán správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým sťažovateľ podal sťažnosť, a konanie predchádzajúce týmto výrokom napadnutého uznesenia...

V.

K namietanému porušeniu označených práv postupom najvyššieho súdu v konaní o žiadostiach sťažovateľov o prepustenie z väzby

19. V rámci svojej rozhodovacej činnosti už ústavný súd konštatoval, že v ustanoveniach čl. 17 ods. 2 a 5 ústavy garantujúcich právo na osobnú slobodu je obsiahnuté aj právo obvineného iniciovať konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho väzby a nariadil prepustenie obvineného, ak je väzba nezákonná, ako aj právo nebyť vo väzbe dlhšie ako po dobu nevyhnutnú alebo byť prepustený počas konania, pričom prepustenie sa môže v zákonom určených prípadoch podmieniť zárukou. Inými slovami, v zmysle požiadaviek vyplývajúcich z čl. 5 dohovoru má osoba pozbavená slobody zaručené právo iniciovať konanie, v ktorom môže spochybniť zákonnosť pozbavenia slobody, a zároveň má právo aj na to, aby po začatí takéhoto konania bolo súdom urýchlene rozhodnuté o zákonnosti pozbavenia slobody a nariadené jeho ukončenie, ak sa ukáže ako nezákonné (Rehbock v. Slovinsko, rozsudok ESĽP z 28. 11. 2000, Vodeničarov v. Slovenská republika, rozsudok ESĽP z 21. 12. 2000, bod 33 – 36). Prieskumné súdne konanie musí byť vedené v súlade s hmotnoprávnymi a procesnými vnútroštátnymi právnymi predpismi a zároveň aj v súlade s účelom čl. 5 dohovoru, to znamená s ochranou jedinca proti svojvôli, osobitne aj s ohľadom na čas, ktorý uplynie do vyhlásenia rozhodnutia (Koendjibiharie v. Holandsko, rozsudok ESĽP z 25. 10. 1990, bod 27).

20. Z judikatúry ústavného súdu, ako aj EŠLP vyplýva, že väzba má mať striktne obmedzené trvanie, a preto má byť zaručená možnosť jej kontroly v krátkych intervaloch. Pokiaľ ide o požiadavku urýchlenosti rozhodovania (anglický výraz „speedily“ a francúzsky výraz „a bref délai“, v slovenskom preklade „urýchlene“), EŠLP zdôraznil, že ju netreba posudzovať z čisto numerického hľadiska, ale je potrebné vždy zohľadniť aj podmienky a okolnosti každej konkrétnej veci (Bezichieri z roku 1989, A-164, bod 21, Neumeister z roku 1968, A-8, bod 24 a Sanchez – Reisse z roku 1986, A-107, bod 55).

21. Požiadavka rozhodovať vo väzobných veciach prednostne a urýchlene je v ďalšom vyjadrená výslovne aj v § 2 ods. 6 Trestného poriadku, podľa ktorého ak tento zákon neustanovuje inak, orgány činné v trestnom konaní a sudy konajú z úradnej povinnosti. Väzobné veci sú povinné vybavovať prednostne a urýchlene.

22. Ústavný súd vo veciach, v ktorých sa zaoberá požiadavkou urýchlenosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby, konštantne zdôrazňuje, že aj keď sa jednotlivé lehoty z hľadiska požiadaviek neodkladnosti alebo urýchlenosti posudzujú podľa všetkých okolností prípadu, spravidla lehoty rátané na mesiace sú príliš dlhé a nevyhovujú požiadavke rýchlosti (III. ÚS 7/00, I. ÚS 18/03). V tejto súvislosti ústavný súd konštatuje, že požiadavke neodkladnosti rozhodovania o žiadosti o prepustenie z väzby v zmysle čl. 17 ods. 2 ústavy nezodpovedá lehota počítaná na mesiace, ale na týždne. Tejto požiadavke preto spravidla nemôže zodpovedať lehota konania presahujúca na jednom stupni súdu dobu jedného mesiaca a ani nečinnosť trvajúca týždne (III. ÚS 255/03, IV. ÚS 253/05, III. ÚS 199/05, III. ÚS 345/06, II. ÚS 353/06).

23. V sťažnosti vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 3470/2015 [REDAKOVANÉ] namietal priedahový postup pri rozhodovaní o jeho sťažnosti o prepustenie z väzby z 25. septembra 2015 a svoje sťažnostné námietky koncentroval iba/len na postup najvyššieho súdu (pozri bod 3.2). Z prehľadu procesných úkonov (pozri bod 8) vyplýva, že spisový materiál bol najvyššiemu súdu ako súdu sťažnostnému predložený 14. novembra 2014 na rozhodnutie o sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry podanej proti uzneseniu špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/46/2013 z 11. novembra 2014, pričom písomné odôvodnenie sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry mu bolo

doručené 19. novembra 2014. Najvyšší súd následne faxom zasielal odôvodnenie podanej sťažnosti prokurátora úradu špeciálnej prokuratúry sťažovateľom a ich právnym zástupcom a v období od 21. novembra 2014 do 27. novembra 2014 mu boli doručené ich písomné vyjadrenia k tejto sťažnosti. V ďalšom postupe bol predmetný súdny spis niekoľkokrát zasielaný z najvyššieho súdu na špecializovaný trestný súd a naopak. Tento postup však pôsobí účelovo, pretože najvyšší súd mohol (nič nenasvedčuje tomu, aby to tak nemohlo byť, najmä keď prvýkrát rozhodol na druhý deň od predloženia sťažnosti) o podaných sťažnostiach rozhodnúť do času pokračovania v hlavnom pojednávaní konanom v období od 27. novembra 2014 do 3. decembra 2014, k čomu postačoval postup len podľa § 302 ods. 2 Trestného poriadku, bez prítomnosti sťažovateľov, pretože obidvaja boli v prítomnosti svojich obhajcov vypočutí k podaným žiadostiam o prepustenie z väzby špecializovaným trestným súdom a taktiež boli oboznámení s písomným odôvodnením sťažnosti podanej prokurátorom úradu špeciálnej prokuratúry; uvedený postup z hľadiska jeho ústavnoprávnej relevancie v plnej miere postačoval. V naznačených súvislostiach sa úvahy právneho zástupcu sťažovateľa [REDAKOVANÉ] JUDr. Viktora Križiaka vyjadrené v jeho písomnom vyjadrení z 8. októbra 2015, a to „*Nekonanie a nerozhodnutie odvolacieho najvyššieho súdu v období 14.11.2014 - 28.11.2014 o sťažnosti vo väzobnej veci spôsobilo fatálne porušenie práv sťažovateľa a toto konanie nie je možné ničím ospravedlniť. Najvyšší súd však nekonal prednostne a spôsobil stav, že pri následnom rozhodovaní na neverejnom zasadnutí až dňa 10.12.2014, bol sťažovateľ v rapidne zhoršenom a nevýhodnejšom procesnom postavení, keďže už došlo k odsudzujúcemu rozsudku s uložením nepodmienečného trestu. Práve samotné odsúdenie uloženie nepodmienečného trestu bolo tou jedinou skutočnosťou, za pomoci ktorej si odvolací súd zdôvodnil vyhovie sťažnosti prokurátora a zamietol žiadosť o prepustenie z väzby sťažovateľa. A práve iba táto jediná okolnosť sa stala aj dôvodom na ponechanie sťažovateľa vo väzbe už z nového väzobného dôvodu podľa stanovenia § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku.*“, nejavia neopodstatnené (bližšie pozri bod 6.2).

24. Vychádzajúc z uvedenej judikatúry ESLP a ústavného súdu takýto postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o žiadosti o prepustenie z väzby nemožno považovať za ústavne súladný s požiadavkami, ktoré vyplývajú z obsahu základného práva na osobnú

slobodu podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy. Na základe uvedeného ústavný súd rozhodol, že najvyšší súd svojím postupom v konaní vedenom pod sp. zn. 6 Tost 40/2014 a jeho uznesením z 10. decembra 2014 porušil základné práva sťažovateľov podľa čl. 17 ods. 1, 2 a 5 ústavy pri rozhodovaní o ich žiadostiach o prepustenie z väzby na slobodu z 25. septembra 2015 a 30. septembra 2014, v dôsledku čoho ústavný súd sťažnostiam v tejto ich časti vyhovel (bod 1 výroku tohto nálezu).

VI.

K dôvodom väzby podľa § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku

25. Podľa stabilizovanej judikatúry ústavného súdu (IV. ÚS 77/02, III. ÚS 63/06) každý má právo na to, aby sa v jeho veci v konaní pred všeobecnými súdmi rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, ktorý predpokladá použitie ústavne súladne interpretovanej platnej a účinnej normy na zistený stav veci. Inak povedané, všetky orgány verejnej moci sú povinné v pochybnostiach vykladať právne normy v prospech realizácie ústavou (a tiež medzinárodnými zmluvami) garantovaných základných práv a slobôd (II. ÚS 148/06, III. ÚS 348/06, IV. ÚS 96/07, IV. ÚS 200/07, IV. ÚS 209/07, IV. ÚS 95/08). Ústavný súd taktiež už viackrát akcentoval, že k výkladu právnych predpisov a ich inštitútov nemožno pristupovať len z hľadiska textu zákona, a to ani v prípade, keď sa text môže javiť ako jednoznačný a určitý, ale predovšetkým podľa zmyslu a účelu zákona (IV. ÚS 92/2012, I. ÚS 351/2010, m. m. I. ÚS 306/2010).

26. Ústavný súd vo svojom náleze sp. zn. III. ÚS 38/2001 z 11. októbra 2001 týkajúcom sa podmienok útekovvej väzby [podľa § 67 ods. 1 písm. a) zákona č. 141/1961 Zb. o trestnom konaní súdnom účinného do 31. 12. 2005, pozn.] okrem iného akcentoval:

«Základné princípy, ktoré sa týkajú vzatia osoby do väzby a držania v nej vrátane nebezpečia úteku ako väzobného dôvodu, sú obsiahnuté napr. vo významných rozsudkoch

ESLP vo veciach Wemhoff v. Nemecko (27. 6. 1968, séria A, č. 7), Neumeister v. Rakúsko (27. 6. 1968, séria A, č. 8), Stögmüller v. Rakúsko (10. 11. 1969, séria A, č. 9) a Letellier v. Francúzsko (26. 6. 1991, séria A, č. 207), pričom ich možno zhrnúť takto:

1. Záujmy štátu, akými sú napr. jeho bezpečnosť, vynútiteľnosť práva, udržanie verejného poriadku (čo tiež vyžaduje, aby boli trestné činy potrestané) a potreby náležitého výkonu spravodlivosti vyžadujú aj určitú obeť na strane osobnej slobody jedinca.

Keďže ale osobná sloboda je jedným zo základov demokratickej spoločnosti, musí byť dodržaná primeraná a spravodlivá rovnováha („*fair and just balance*“) medzi záujmami štátu a právom na osobnú slobodu.

2. Úlohou súdu je, aby uviedol okolnosti, ktoré ho viedli k pozbaveniu osobnej slobody jedinca formou väzby.

Dôvody na väzbu musia byť významné a dostatočné.

Súd má vo svojom rozhodnutí uviesť argumenty pre a proti existencii verejného záujmu, ktorý odôvodňuje – s náležitým zreteľom aj na princíp prezumpcie neviny – odchýlenie od pravidla rešpektovania osobnej slobody jedinca.

3. Nebezpečenstvo úteku trestne stíhanej osoby nemôže vyplývať len z jednej skutočnosti (napr. výška hroziaceho trestu, možnosť ľahko prekročiť hranice), ale musí byť založené na súhre okolností.

Do úvahy treba vziať viaceré významné faktory, akými sú napr. charakter stíhanej osoby, jej morálka, domov, zamestnanie, majetkové pomery, rodinné vzťahy, všetky druhy väzieb s krajinou (v ktorej je stíhaná) a pod. Vzájomné posúdenie môže buď potvrdiť existenciu nebezpečia úteku alebo znížiť ho do takej miery, že väzbu neopodstatňuje.

4. Pokiaľ sú poskytnuté náležité záruky, že trestne stíhaná osoba sa trestného konania osobne zúčastní, nemala by sa vo väzbe nachádzať (resp. by mala byť z nej prepustená).

Odporúčenie je jednak prameňom pre zistenie zámerov zmluvných strán dohovoru a tiež významnou pomôckou pri jeho výklade.

Z tohto odporúčenia treba uviesť najmä nasledujúce významné zásady:

a) súc považovaný za nevinného, žiaden obvinený nesmie byť vzatý do väzby, pokiaľ to okolnosti jasne nevyžadujú; väzba má byť preto považovaná za výnimočné opatrenie, nemôže byť nikdy obligatórna a ani použitá na účely potrestania (zásada 1),

b) väzba môže byť nariadená, iba ak existuje dôvodné podozrenie, že osoba, o ktorú ide, spáchala stíhaný trestný čin, a pokiaľ sú dané presvedčivé dôvody („*substantial reasons*“), že jeden alebo viaceré z nasledovných titulov existujú:

- nebezpečie jej úteku... (zásada 3),

c) pri posudzovaní, či má byť väzba nariadená, súdny orgán má brať zreteľ na okolnosti prejednávanej veci a osobitne na tieto skutočnosti, ktoré môžu byť významné:

- povaha a závažnosť stíhaného trestného činu,

- závažnosť usvedčujúcich dôkazov,

- očakávaný trest v prípade uznania viny,

- charakter, doterajší život, osobné a sociálne pomery stíhanej osoby a osobitne jej spoločenské väzby,

- správanie stíhanej osoby, najmä ako si splnila povinnosti, v prípade, ak už bola v minulosti trestne stíhaná (zásada 5),

d) väzba nemá byť nariadená, pokiaľ by pozbavenie osobnej slobody bolo neprimerané povaha stíhaného trestného činu a trestu, ktorý zaň možno uložiť (zásada 7),

e) pokiaľ je väzba nariadená, v rozhodnutí majú byť uvedené tak výstižne, ako je to možné, podstata obvinenia a zásadné dôvody (zásada 8),

f) vždy, keď môže byť väzba nariadená (v súlade s požadovanými zásadami), súdny orgán má zvážiť, či výkon väzby môže byť nahradený uložením alternatívnych opatrení (zásada 9),

g) pri skúmaní, či väzba môže byť nahradená, súdny orgán má vziať do úvahy všetky dostupné alternatívne opatrenia, ktoré môžu zahŕňať:

- sľub trestne stíhanej osoby, že sa dostaví podľa potreby pred súdny orgán a nebude mariť výkon spravodlivosti,

- poskytnutie peňažnej alebo inej záruky trestne stíhanou osobou so zreteľom na jej pomery,

- poskytnutie ručenia a iné (zásada 15).

...

Pretože krajský súd takto nepostupoval a o väzbe navrhovateľa rozhodol len na základe abstraktnej úvahy, navrhovateľ niesol väčšiu obeť pre naplnenie záujmov štátu, ako bolo možné od neho požadovať (bola narušená primeraná a spravodlivá rovnováha

medzi záujmami štátu a právom na osobnú slobodu jedinca), a tým došlo k porušeniu jeho základného práva podľa čl. 17 ods. 5 ústavy.».

27. Vo všeobecnosti je možné vysloviť, že posudzovanie existencie väzobných dôvodov je vecou často obťažnou a subtílnou a všeobecné sudy musia striktné vychádzať zo zistených konkrétnych skutočností zakladajúcich jednotlivé väzobné dôvody. Výklad zákonných znakov „konkrétnych skutočností“ je predovšetkým vecou všeobecných súdov, ktoré pri dôkladnej znalosti skutkových okolností a dôkaznej situácie tej-ktorej veci musia (mali by) svedomito posúdiť (v ktoromkoľvek štádiu konania), či vzatie do väzby alebo jej ďalšie trvanie/predlžovanie je opatrením nevyhnutným pre dosiahnutie účelu trestného konania a či tento účel ani pri vynaložení všetkého úsilia nemožno dosiahnuť inak. Príslušné úvahy súdu by mali vyvodené vždy z povahy konkrétnej a individuálnej veci vrátane osoby obvineného, z jeho osobných pomerov, rozsahu potrebného dokazovania, z jeho náročnosti a pod. Do týchto úvah súdu sa ústavný súd cíti oprávnený zasiahnuť spravidla len vtedy, ak nie je rozhodnutie o väzbe podložené zákonným dôvodom buď vôbec, alebo ak tvrdené (a nedostatočne zistené) dôvody väzby sú v extrémnom rozpore s kautelami vyplývajúcimi z ústavného poriadku republiky, prípadne s medzinárodnými zmluvami, ktorými je v tomto smere Slovenská republika viazaná.

28. Podľa judikatúry EŠLP ustanovenie čl. 5 dohovoru v sebe obsahuje aj prezumpciu v prospech prepustenia na slobodu, len čo obmedzenie osobnej slobody stratí opodstatnenie (rozsudok Veľkej komory z 10. 3. 2009, rozsudok EŠLP vo veci Bykov proti Rusku, sťažnosť č. 4378/02, ods. 61 a nasl.). Pokračujúce zadržanie (väzba) môže byť opodstatnené len za predpokladu, že sú tu konkrétne okolnosti, ktoré naznačujú reálnu existenciu dôvodov verejného záujmu, ktoré prevážia nad pravidlom rešpektu k ľudskej slobode obsiahnutým v čl. 5 (rozsudok Veľkej komory z 26. 3. 2000, rozsudok EŠLP vo veci Kudła proti Poľsku, sťažnosť č. 30210/96, ods. 110 a nasl.). Úlohou orgánov štátu je preskúmať všetky okolnosti svedčiace v prospech a proti existencii takýchto dôvodov verejného záujmu, ktoré opodstatnia odchýlku od pravidla upraveného v čl. 5, a uviesť ich v rozhodnutiach o žiadostiach o prepustenie (rozsudok Veľkej komory z 3. októbra 2006, McKay proti Spojenému kráľovstvu, sťažnosť č. 543/03, ods. 43), pričom je potrebné mať na zreteli aj uhol rešpektovania ľudskej dôstojnosti každého človeka, v zmysle požiadavky

sa zakazuje štátu rozhodovať o jednotlivcovi len ako o prostriedku na dosiahnutie iného účelu, nech by to bolo aj pre ochranu života (zdravia) mnohých iných osôb (porov. Bverfg, 1 BvR 357/05 z 15. 2. 2006, ods. 124, alebo Denninger, „Der Menschenwürdesatz im Grundgesetz“ Baden-Baden: Nomos 2011, s. 397, ap.) či iného verejného záujmu. Zbavenie slobody bez odsudzujúceho rozsudku je totiž najvážnejším zásahom do základných princípov individuálnej slobody a prezumpcie nevinoty (rozsudok ESĽP vo veci Scott v. Španielsko). Naostatok nie je možné opomínať ani hľadisko tzv. zosilňujúcich dôvodov trvania väzby (rozsudok ESĽP Rokhlina v. Rusko zo 7. 4. 2005).

29. Z komentovaného znenia dohovoru vyplýva, že «Nebezpečí útoku by mělo být posuzováno s ohledem na různé faktory, zvláště ty týkající se povahy dotyčné osoby, její mravy, domov, zaměstnání, majetek, rodinné vztahy a všechny druhy vazeb k zemi, v níž je proti ní vedeno trestní stíhání (Becciev proti Moldavsku, rozsudek, 4. 10. 2005, č. 9190/03, bod 58; Shenoyev proti Rusku, rozsudek, 10. 6. 2010, č. 2563/06, bod 59).

ESĽP pripouští, že závažnosť trestu, ktorému obvinený čelí, je relevantným aspektom pri hodnotení rizika, že uprchne alebo že sa trestného činu dopustí znovu. Zároveň však opakovaně upozorňuje, že závažnosť vznesených obvinění (a z toho plynoucí závažnosť hrozícího trestu) nemůže sama o sobě sloužit jako ospravedlnění dlouhotrvající väzby (Ilijkov proti Bulharsku, rozsudek, 26. 7. 2001, č. 33977/96, bod 80– 81). Je třeba, aby nezbytnost ponechání obviněného ve väzbě byla podepřena také dalšími okolnostmi (Kondratyev, bod 52). Ve věci Tariq proti České republice ESĽP uvedl, že vzhledem k tomu, že stěžovatel byl nakonec odsouzen k trestu odnětí svobody na pět a půl roku, tak závažnosť předpokládaného trestu, ať již sama o sobě, nebo ve spojení s dalšími důvody, na něž orgány poukazovaly, nemůže být za daných okolností považována za relevantní a dostatečný důvod pro držení stěžovatele ve väzbě po značně dlouhou dobu celkem čtyř let (bod 94: stěžovatel byl obžalován z přípravy trestného činu podvodu, za který v dané době bylo možné uložit trest odnětí svobody na pět až 12 let). Nebezpečí útoku ze strachu před sankcí se postupem času snižuje také proto, že jestliže se do délky trestu započítává doba strávená ve väzbě, snižuje se také doba, kterou by obvinený musel skutečně strávit ve vězení po svém případném odsouzení [(Neumeister proti Rakousku, rozsudek, 27. 6. 1968, č. 1936/63, 10; Wemhoff 14)].» (Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.:

Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha : C. H. Beck 2012. s. 516). Na doplnenie je možné zdôrazniť aj to, že nebezpečenstvo úteku nevzniká ani z dôvodu, že obvinený nemá trvalé bydlisko (Aleksandr Makarov v. Rusko, rozsudok ESLP z 12. 3. 2009, Miminoshvili v. Rusko, rozsudok ESLP z 28. 6. 2011, body 87– 88).

30. Skutočnosti, na ktorých najvyšší súd po necelých dvoch rokoch od zadržania postavil dôvody útekovej väzby obidvoch sťažovateľov, sa javia ústavnému súdu ako tendenčné, ba až iluzórne, ktoré vo veci konajúce všeobecné súdy (najvyšší súd a špecializovaný trestný súd, pozn.) nenachádzali v priebehu celého trestného konania. Je nepochybné, že v čase rozhodovania o podaných sťažnostiach sťažovateľov bolo trestné konanie vo veci samej ukončené, boli vykonané všetky relevantné dôkazy potrebné pre posúdenie ich trestnoprávnej zodpovednosti za trestnú činnosť im kladenú za vinu, a nevytvárava teda žiadna opodstatnená obava z možného ovplyvňovania dokazovania, pričom je potrebné v tejto súvislosti zdôrazniť, že ostatným dôvodom na väzbu sťažovateľov bol práve dôvod vyplývajúci z § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku. Teda dôvody, pre ktoré boli sťažovatelia zadržaní a vzatí do väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku, boli v neskoršom priebehu trestného konania redukované na dôvod podľa § 71 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku, ktorý po ukončení dokazovania na špecializovanom trestnom súde stratil svoje opodstatnenie. Obava z možného úteku sťažovateľov predostieraná prokuratúrou, tak ako to predpokladá § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku, bola predmetom skúmania dotknutých súdov v skorších štádiách trestného konania, ako to vyplýva napr. z uznesenia najvyššieho súdu sp. zn. 5 Tost 29/2013 z 19. septembra 2013 v spojení s uznesením špecializovaného trestného súdu sp. zn. Tp 27/2013 z 3. septembra 2013, pričom obidva vo veci konajúce súdy dôvody útekovej väzby nezistili. Pre úplnosť je potrebné zdôrazniť, že v ranných fázach trestného konania mali byť dôvody útekovej väzby sťažovateľov odvodzované od ich konkrétnych počinov spočívajúcich v pobyte v zahraničí v Ruskej federatívnej republike. Medzi najvyšším súdom prezentovanými úvahami o väčšom počte cestovných pasov vydaných na meno sťažovateľov alebo ich agresívnej obrane počas trestného konania a dôvodmi útekovej väzby v zmysle podmienok vyplývajúcich z § 71 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku nenachádza ústavný súd potrebné premostenie podporené konkrétnou skutočnosťou

zakladajúcou relevantnosť obavy z úteku pred trestnoprávnou zodpovednosťou, resp. uloženou sankciou, ktorej intenzita sa v priebehu trestného konania, keď už nie zintenzívnila, tak aspoň zostala konštantnou, a to navyše za situácie, ak táto obava nerezonovala v skorších rozhodnutiach toho istého orgánu súdnej moci. Obdobne vyznieva aj dôvod spočívajúci v ďalších prebiehajúcich trestných konaniach vedených proti sťažovateľom, pretože za súčasnej rezonancie prezumpcie neviny ide aj v spojení s touto trestnou vecou len o hrozbu vysokým trestom, ktorá však ako samostatný relevantný dôvod počas dvoch rokov trvajúcej väzby neobstojí (bez absencie iných konkrétnych skutočností, pozn.). V naznačených súvislostiach je možné konštatovať, že najvyšší súd vo svojom uznesení sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 nedal primeranú súdnu odpoveď („*adequate judicial response*“) na dôvody existencie útekovej väzby v zmysle podmienok vyplývajúcich z § 71 ods. 1 písm. c) Trestného poriadku. S poukazom na uvedené úvahy (vrátane bodu 26 a 27, pozn.) rozhodol ústavný súd tak, ako to je uvedené v bode 1 výroku tohto nálezu.

VII.

31. Podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru každý, kto bol pozbavený slobody zatknutím alebo iným spôsobom, má právo podať návrh na konanie, v ktorom by súd urýchlene rozhodol o zákonnosti jeho pozbavenia slobody a nariadil prepustenie, ak je pozbavenie slobody nezákonné. Podľa čl. 5 ods. 1 dohovoru každý má právo na slobodu a osobnú bezpečnosť. Nikoho nemožno pozbaviť slobody okrem nasledujúcich prípadov, pokiaľ sa tak stane v súlade s konaním ustanoveným zákonom: písm. a) zákonné uväznenie po odsúdení príslušným súdom.

32. Z komentovaného znenia dohovoru vyplýva, že «Uväznením se nemyslí nutně pouze výkon trestu odnětí svobody v pravém slova smyslu, ale může jít o jakékoli zbavení svobody po odsouzení, např. vazba v případě, že odsouzení ještě není pravomocné, nebo ochranné léčení spojené se zbavením svobody uložené vedle nebo namísto trestu (viz např. X. proti Spojenému království, rozsudek, 5. 11. 1981, č. 7215/75, bod 39).

...

ESLP vyložil pojem „odsouzení“ tak, že postačí i nepravomocné odsouzení. Pokud podle vnitrostátního práva obviněný po nepravomocném odsouzení nadále vykonává vazbu, nejde již o zbavení svobody ve smyslu čl. 5 odst. 1 písm. c), ale o uvěznění po odsouzení příslušným soudem podle písm. a) ... . Případné zrušení původního nepravomocného odsuzujícího rozsudku neznamena; že uvěznění na základě takového rozsudku proběhlo v rozporu s čl. 5 odst. 1 EÚLP. [Kmec, J., Kosař, D., Kratochvíl, J., Bobek, M.: Evropská úmluva o lidských právech. Komentář. Praha : C. H. Beck 2012. s. 480]».

33. Z uvedeného vyplýva, že v čase podania ústavných sťažností sťažovateľov, ktoré ústavný súd svojím uznesením č. k. I. ÚS 237/2015-14 z 20. mája 2015 prijal na ďalšie konanie, boli títo rozsudkom špecializovaného trestného súdu sp. zn. PK-2T/46/2013 z 3. decembra 2014 uznaní vinnými zo zločinu podplácania formou spolupáchateľstva podľa § 20 k § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Najvyšší súd na odvolanie aj sťažovateľov zrušil prvostupňové rozhodnutie špecializovaného trestného súdu a rozsudkom sp. zn. 2 To 6/2015 z 28. apríla 2015 uznal sťažovateľov vinnými zo zločinu podplácania formou podľa § 20 k § 333 ods. 1 a 2 písm. b) a ods. 3 Trestného zákona. Z uvedeného teda vyplýva, že v čase podania ústavných sťažností boli obidvaja sťažovatelia neprávoplatne odsúdení a z tohto dôvodu (zároveň pozri bod 30) sa mali domáhať ochrany svojho práva na slobodu a bezpečnosť podľa čl. 5 ods. 1 písm. a) dohovoru, a nie podľa čl. 5 ods. 4 dohovoru, a preto ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

VIII.

34. Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy v spojení s § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ústavný súd môže zároveň vec vrátiť na ďalšie konanie, zakázať pokračovanie v porušovaní základných práv a slobôd alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, alebo ak to je možné, prikázať, aby ten, kto porušil práva alebo slobody podľa odseku 1, obnovil

stav pred porušením. Berúc do úvahy citované ustanovenia ústavný súd zrušil uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 6 Tost 40/2014 z 10. decembra 2014 (bod 2 výroku nálezu). Keďže sťažovatelia sa už v súčasnosti nenachádzajú vo väzbe, neprichádzalo do úvahy po zrušení napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu vrátiť mu vec na ďalšie konanie. O väzbe možno totiž rozhodovať vždy iba s účinkami *pro futuro* (I. ÚS 88/04, I. ÚS 100/04, I. ÚS 115/07).

35. Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy v spojení s § 56 ods. 4 zákona o ústavnom súde môže ústavný súd svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie. Podľa § 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde ak sa sťažovateľ domáha primeraného finančného zadosťučinenia, musí uviesť rozsah, ktorý požaduje, a z akých dôvodov sa ho domáha. Sťažovateľ v zmysle citovanej zákonnej požiadavky (§ 50 ods. 3 zákona o ústavnom súde) musí odôvodniť, z akých dôvodov požaduje toto zadosťučinenie. Pri rozhodovaní o tom, či finančné zadosťučinenie prizná, ústavný súd zohľadňuje všetky okolnosti prípadu, osobitne intenzitu (závažnosť) porušenia ústavou garantovaných práv (porovnaj II. ÚS 161/09, II. ÚS 413/09) a v tejto súvislosti zvažuje, či je potrebné sťažovateľovi poskytnúť vyšší stupeň ochrany, nielen vysloviť porušenie týchto práv (m. m. IV. ÚS 210/04).

36. V podaných sťažnostiach len [REDAKOVANÉ] uplatnil nárok na primerané finančné zadosťučinenie, a to v sume 8 000 €, pričom ďalší sťažovateľ [REDAKOVANÉ] si nárok na primerané finančné zadosťučinenie v konaní pred ústavným súdom neuplatnil. Ústavný súd viazaný § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde preto rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ]. Vo vzťahu k sťažovateľovi [REDAKOVANÉ] ústavný súd síce rozhodol o porušení jeho práv (bod 1), ale zároveň konštatoval, že už samotné vyslovenie porušenia práva je dostatočným zadosťučinením (III. ÚS 265/2011). Napokon, sťažovateľ [REDAKOVANÉ] svoj nárok na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia nedostatočne odôvodnil. V dôsledku uvedeného ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené v bode 4 výroku tohto nálezu.

37. Ústavný súd napokon rozhodol podľa § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde aj o náhrade trov konania sťažovateľa [REDAKOVANÉ], ktoré mu vznikli v súvislosti

s jeho právnym zastupovaním advokátom v konaní pred ústavným súdom. Ústavný súd priznal sťažovateľovi trovy konania z dôvodu právneho zastúpenia advokátom pozostávajúce z odmeny advokáta za celkovo tri úkony právnej služby vykonané v roku 2015, a to príprava a prevzatie zastupovania, písomné podanie sťažnosti ústavnému súdu a písomné vyjadrenie právneho zástupcu sťažovateľa [REDAKČIA] JUDr. Viktora Križiaka z 8. októbra 2015. Vychádzal pritom z vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v znení neskorších prepisov (ďalej len „vyhláška“). Podľa § 11 ods. 2 v spojení s § 3 ods. 1 vyhlášky odmena advokáta (základná tarifa) v konaní pred ústavným súdom za jeden úkon právnej služby vykonaný v roku 2015 je 1/6 z výpočtového základu zo sumy 839,00 €, čo je za jeden úkon právnej služby odmena v sume 139,83 € a 8,39 € režijný paušál. Odmena advokátovi za poskytnuté právne služby v konaní pred ústavným súdom predstavuje celkovú sumu 444,66 €. Z týchto dôvodov ústavný súd rozhodol tak, ako to je uvedené vo výroku tohto nálezu v bode 3. O trovách právneho zastúpenia sťažovateľa [REDAKČIA] [REDAKČIA] ústavný súd viazaný § 20 ods. 4 zákona o ústavnom súde nerozhodoval, keďže si nárok na ich náhradu v konaní pred ústavným súdom neuplatnil (bod 4 výroku).

38. Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod právoplatnosťou rozhodnutia uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

39. K tomuto rozhodnutiu sa podľa § 32 ods. 1 zákona o ústavnom súde pripája odlišné stanovisko sudcu Milana Lalička.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 3. februára 2016